

Minimum követelmények Földrajz

10. évfolyam

Dr. Bernek Ágnes

Minimumkövetelmények „Az ember és a Föld” című tankönyvhöz

I. A 21. SZÁZAD VILÁGGAZDASÁGA

1. A nemzetállamok

Új fogalmak: állam, országhatár, szuverenitás, természetes és mesterséges határvonal, nemzet, államforma, kormányforma, központilag irányított vagy szövetségi köztársaság, abszolút vagy alkotmányos monarchia

2. A nemzetgazdaságok és a piacgazdaság

Új fogalmak: GDP, GNI, GNI/fő, Világbank, nemzetgazdaság, gazdasági fejlettségi szint, alacsony, közepes és magas jövedelemmel rendelkező országcsoporthoz, születéskor várható átlagos élettartam, szegénység és jólét, szélsőséges egyenlőtlenségek, piacgazdaság, piac, értéktőzsde, termék ára, profit, magántulajdon, társadalmi tulajdon, háztartás, vállalat, állam, kormányzat, tökéletes piaci verseny, monopolhelyzet, osztársadalmi érdek, társadalmi igazságosság

Kötelező névanyag: Etiópia, USA, Zürich, Magyarország, Luxemburg, Norvégia, Svájc, Oroszország, Kína

3. Gazdasági termelés – gazdasági és foglalkozási szerkezet

Új fogalmak: gazdasági termelés, termelési tényezők, humán erőforrások, természeti erőforrások, tőke, technológia, gazdasági növekedés, gazdasági termelékenység, gazdasági szerkezet, mezőgazdaság, ipar, szolgáltatás, foglalkoztatottak, aktív keresők, foglalkozási szerkezet, munkanélküliség, kutatás és fejlesztés (K+F),

Kötelező névanyag: USA, Magyarország, Németország, Norvégia, Svájc

4. A mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatás

Új fogalmak: mezőgazdaság, élelmiszeripar, ipar, bányászat, energiaipar, feldolgozóipar, elektronika, biotechnológia, termelő és termelési szolgáltatások, pénzügyi szolgáltatási ágazatok, idegenforgalom, információs gazdaság, közületi és társadalmi szolgáltatások,

személyes szolgáltatások, infrastruktúra, szociális és gazdasági infrastruktúra, közhasznú infrastruktúra, közhasznú utak és vasutak, egyéb közlekedési szektorok, költségigény, infrastrukturális hálózatok

Kötelező névanyag: USA, Száhel-öv, Nyugat-Európa, Japán, Délkelet-Ázsia

Globális világgazdaság – Kiút a válságból?

Új fogalmak: világgazdaság, globális piacgazdaság, 1973-as és 1979-es kőolajár-robbanás, adósságválság, globalizáció, globális gazdasági folyamatok, kommunikációs technológiai fejlődés, transznacionális vállalatok, pénzügyi szolgáltatások, 2008-as globális pénzügyi válság, többpólusú világgazdaság, G20, feltörekvő piacok, BRICS-országok

Kötelező névanyag: Wall Street, a világ legnagyobb nemzetgazdaságai, Európai Unió, USA, Oroszország, Kína, India, Brazília, Dél-afrikai Köztársaság

5. A nemzetközi kereskedelem és a regionális gazdasági integrációk

Új fogalmak: szabadkereskedelem, természeti erőforrások különbözősége, komparatív előnyök, protekcionizmus, vám, kvóta, dömping, embargó, a nemzetközi kereskedelem növekedési üteme, árukereskedelem, szolgáltatáskereskedelem, áruszerkezeti összetétel, a világ legnagyobb áruexportáló és –importáló országai, a világ legnagyobb szolgáltatásexportáló és –importáló országai, integráció, kétoldalú kereskedelmi megállapodás, szabadkereskedelmi övezet, vámunió, közös piac, gazdasági unió, politikai unió, Világkereskedelmi Szervezet (World Trade Organization)

Kötelező névanyag: USA, Németország, Kína, Oroszország, Egyesült Királyság, Japán, India, Szingapúr, Franciaország, Svájc, Hongkong, Európai Unió, NAFTA

6. A transznacionális vállalatok

Új fogalmak: anyavállalat és leányvállalat, költségminimalizálás, profitmaximalizálás, „globális profit”, vállalati székhely, vállalati telepítő-tényezők, külföldi tulajdonú vállalatok, leányvállalatok

Kötelező névanyag: USA, Japán, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Franciaország, Kína, Svájc, Oroszország, Dél-Korea, Olaszország

A pénz világa – szakköri foglalkozás

Új fogalmak: fizetési eszköz, fizetési egység, értékmegőrzés, árupénz, papírpénz, bankjegy, érme, készpénz, hitel- vagy bankszámlapénz, infláció, árindefláció, valuta, deviza, konvertibilis valuta, valutaárfolyam, értékpapír, részvény, kötvény, állami értékpapír, részvénytársaság, bank, központi bank, kereskedelmi bank, tőzsde, árutőzsde, értéktőzsde, értékpapír-piac,

bróker, értékpapír-számla, tőzsdeindex

Kötelező névanyag: a világ legnagyobb értéktőzsdéinek székhelyei: New York, Tokió, London, Sanghaj, Hongkong, Toronto, Sao Paulo, Sydney, Frankfurt

A nemzetközi tőkeáramlások

Új fogalmak: tőke, pénztőke, nemzetközi tőkeáramlások, nemzetközi működőtőke-beruházások, nemzetközi pénzügyi átutalások, nemzetközi bankhitelezés, nemzetközi értékpapír-kereskedelem, nemzetközi részvény és kötvényforgalom, nemzetközi devizakereskedelem, offshore területek

Kötelező névanyag: Észak-Amerika, Nyugat-Európa, Japán, Európai Unió, USA, Nagy-Britannia,

Franciaország, Németország, Hongkong, példák a világ kiemelt offshore területeire (Kajmán-szigetek, Bermuda, Bahama-szigetek, Ciprus, Monaco. Makaó, Dubai, Bahrein)

A globális adósságválság

Új fogalmak: hitel, adósság, rövid és hosszú lejáratú adósság, kamat, alacsony és magas kamatozású hitelek, eladósodás, eladósodott ország, világméretű eladósodás, nemzetközi hitelállomány, világméretű infláció, összes külső adósságállomány

7. Az Egyesült Nemzetek Szervezete, a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank

Új fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete, az ENSZ legfontosabb szervei (Közgyűlés, Titkárság, Biztonsági Tanács, Nemzetközi Bíróság, Gazdasági és Szociális Tanács, szakosított intézmények), a Nemzetközi Valutaalap (IMF), rövid- és középlejáratú hitelek nyújtása, feltételes hitelek, IMF hitelezési politikája, Világbank (World Bank), hosszú lejáratú hitelek nyújtása

Kötelező névanyag: New York, Washington, USA, Nagy-Britannia, Oroszország, Franciaország, Kína, Hága, Bécs, Washington, Genf, Madrid, Párizs, Róma, Nairobi

RÉGIÓK, ORSZÁGOK, ORSZÁGCSOPORTOK A 21. SZÁZAD VILÁGÁBAN

EURÓPA 21. SZÁZADI SZEREPKÖRE

8. Az európai integráció – a megalakulástól napjainkig

Új fogalmak: Montánunió, Római Szerződés, Euratom, Europol, Maastrichti Szerződés, Schengeni Egyezmény, közös piac, gazdasági unió, pénzügyi unió, vezető centrumtárság, az

EU átalakítása és globális versenyképességének fokozása

Kötelező névanyag: Róma, NSZK, Franciaország, Olaszország, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Maastricht, Schengen, Németország, Egyesült Királyság, Dánia, Írország, Görögország, Portugália, Spanyolország, Ausztria, Finnország, Svédország, Magyarország, Csehország, Szlovákia, Szlovénia, Ciprus, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Málta, Bulgária, Románia, Horvátország

9. Az Európai Unió intézményei és működése

Új fogalmak: Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Bizottság, európai biztosok, Európai Parlament, Európai Bizottság, Európai Számvevőszék, Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága, Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, az EU jelképei

Kötelező névanyag: Brüsszel, Strasbourg, Luxembourg, Frankfurt.

10. A gazdasági és monetáris unió

Új fogalmak: Maastrichti Szerződés, maastrichti konvergencia-kritériumok, árfolyam-stabilitás, fenntartható költségvetési pozíció, alacsony államadósság, árstabilitás, kamatkonvergencia, gazdasági unió, Monetáris Intézet, pénzügyi unió, euró, euróövezet, Európai Központi Bank, Központi Bankok Európai Rendszere

Kötelező névanyag: Maastricht, Frankfurt, Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Írország, Hollandia, Luxemburg, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Görögország, Szlovénia, Málta, Ciprus, Szlovákia, Észtország, Lettország, Litvánia

11. Az Európai Unió mezőgazdasági és regionális politikája

Új fogalmak: Közös Agrárpolitika, közösségi költségvetés, intézményes árak, exporttámogatás, intervenció, termelési támogatások, közvetlen termelői kifizetések, élelmiszerbiztonság, agrár-környezetvédelem, speciális minőségű termékek, biotermelés, régió, vidékfejlesztés, NUTS, Európai Regionális Fejlesztési Alap, regionális politika és ennek kiemelt célkitűzései, „kék banán”, növekedési tengelyek, az EU legfejlettebb és legfejletlenebb régiói

Kötelező névanyag: London, Németország, Észak-Olaszország, Közép-Anglia, Rajna-Ruhr-
iparvidék, Milánó, Torino, Genova, Hamburg, Lipcse, Berlin, Bécs, Budapest, Prága, Belső-London régió

12. Németország – Európa vezető hatalma

Új fogalmak: NSZK és NDK, hidegháború, berlini fal, Németország újraegyesítése, Németország mint Európa és a világ egyik vezető nemzetgazdasága, a kimagasló német mérnöki teljesítmény, Gazprom Északi-áramlat, a német tartományok területi különbségei

Kötelező névanyag: Berlin, Bonn, Frankfurt, Wolfsburg, Ruhr-vidék, Bajorország, München, Bréma, Dortmund, Drezda, Duisburg, Halle, Hamburg, Hannover, Köln, Lipcse, Rostock, Stuttgart

13. Franciaország és Nagy-Britannia

Új fogalmak: a világ vezető országai, az egykori gyarmattartó országok, Franciaország kiváló geopolitikai helyzete, világszintű turisztikai, pénzügyi és közlekedési szolgáltatások, csúcstechnológiai iparágak, TGV, világhíres francia élelmiszeripari termékek, Egyesült Királyság, Nagy-Britannia tengerentúli területei, a Londoni city, északi-tengeri szénhidrogénkitermelés, belterjes mezőgazdaság, „zöld” és „sárga” Anglia, területi különbségek

Kötelező névanyag: Birmingham, Glasgow, London, Lyon, Manchester, Marseille, Párizs, Strasbourg, Közép-angliai iparvidék

14. A Benelux államok

Új fogalmak: vámunió, az Európai Gazdasági Közösség alapító tagjai, a legfontosabb nemzetközi szervezetek központjai, kimagasló gazdasági fejlettség, világpiaci fontosságú szolgáltatási szféra, flamand-vallon megosztottság, kimagasló élelmiszeripari fejlettség, nemzetközi fontosságú pénzügyi szolgáltatások

Kötelező névanyag: Belgium, Hollandia, Luxemburg, Brüsszel, Antwerpen, Gent, Rotterdam, Groningen, Randstad, Amszterdam, Europort, Hága, Utrecht, Luxembourg, Randstad

15. Ausztria és Svájc

Új fogalmak: Német-Római Birodalom, Habsburg Birodalom, Osztrák-Magyar Monarchia, politikailag semleges államok, magas fejlettségű országok, a magas fejlettségű intenzív mezőgazdaság, a világpiacon vezető fontosságú szolgáltatási szféra

Kötelező névanyag: Bécs, Linz, Graz, Salzburg, Bern, Zürich, Genf, Basel

Észak-Európa

Kötelező névanyag: az észak-európai országok és fővárosaik: Dánia (Koppenhága), Izland (Reykjavík), Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm), Finnország (Helsinki), valamint Grönland, Göteborg, Malmö

A mediterrán térség

Kötelező névanyag: a dél-európai országok és fővárosaik: Portugália (Lisszabon), Spanyolország (Madrid), Olaszország (Róma), Görögország (Athén), Ciprus, Málta, Gibraltár, valamint Bilbao, Sevilla, Barcelona, Genova, Torino, Milánó, Nápoly, Velence, Trieszt, Thesszaloniki, Olasz ipari háromszög

16. A közép- és a kelet-európai országok

Új fogalmak: sajátos történelmi fejlődés, félperiféria, mezőgazdasági ártermelés, szocialista gazdasági-társadalmi modell, gazdasági rendszerváltozás, piacgazdaság, a külgazdasági kapcsolatok fokozódó szerepe, privatizáció, kiscgazdaságok, társadalmi egyenlőtlenségek, munkanélküliség, feketegazdaság, az EU keleti bővítése, az EU keleti bővítésének várható jövőbeli irányai

Kötelező névanyag: visegrádi országok, balti államok, délkelet-európai államok, jugoszláv utódállamok, a FÁK európai államai

17. Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Románia

Új fogalmak: az EU-hoz és a NATO-hoz történő csatlakozás, a piacgazdaságra való áttérés gazdasági, társadalmi és politikai kérdőjelei, a fővárosok domináns szerepe, a NUTS-2-es régiók fejlettségi különbségei

Kötelező névanyag: Arad, Brassó, Brno, Bukarest, Constanta, Galati, Gdansk, Kassa, Karlovy Vary, Katowice, Kolozsvár, Krakkó, Lódz, Marosvásárhely, Nagyvárad, Ostrava, Ploiesti, Plzen, Pozsony, Prága, Szczein, Székelyudvarhely, Temesvár, Varsó

A jugoszláv utódállamok

Kötelező névanyag: a délszláv országok és fővárosaik: Szlovénia (Ljubljana), Horvátország (Zágráb), Szerbia (Belgrád), Montenegró (Podgorica), Koszovó (Pristina), Macedónia (Szkopje), Bosznia-Hercegovina (Szarajevó), valamint Újvidék, Fiume (Rijeka), Split, Dubrovnik

18. Oroszország

Új fogalmak: szocialista gazdasági-politikai rendszer, új orosz gazdaságpolitika, orosz gazdasági fellendülés, társadalmi egyenlőtlenség, barrel, a világ legnagyobb földgáztermelője –és –exportálója, a világ második legnagyobb kőolajtermelője és –exportálója, a legnagyobb orosz vállalatok, orosz nagyhatalmi törekvések, a Független Államok Közössége, Eurázsiai Gazdasági Unió, új orosz kutatási és fejlesztési program, orosz Szilícium-völgy, új orosz űrközpont, Gazprom, Északi-áramlat, transzszibériai expressz

Kötelező névanyag: Moszkva, Szentpétervár, Volgograd, Murmanszk, Nyizsnyij Novgorod, Cseljabinszk, Krasznojarszk, Novoszibirszk, Vlagyivosztok

19. Ukrajna

Új fogalmak: ütközőállam, határvidék, tranzitország, nyugat-keleti területi, társadalmi és gazdasági megosztottság, gazdasági fejletlenség, erdőövezet, sztyeppövezet

Kötelező névanyag: Kijev, Lvov, Beregszász, Munkács, Ungvár, Csernobil, Donyec-medence, Harkov, Donyeck, Dnyepetrovszk, Odessza, Krím-félsziget, Jalta, Szevasztopol

AZ AMERIKAI KONTINENS

20. Az Amerikai Egyesült Államok – a világ vezető országa

Új fogalmak: a világ vezető nemzetgazdasága, információs társadalom és gazdaság, a világ legnagyobb K+F beruházó országa, a világ legnagyobb külföldi működőtőke-exportáló és -importáló országa, a világ legnagyobb vállalatai, vezető pénzügyi hatalom, New York-i Értéktőzsde, Dow Jones ipari átlagindex,

NAFTA

Kötelező névanyag: Washington, New York, Kanada, Mexikó, Mexikóváros, Montréal, Ottawa, Toronto

21. Az USA nemzetgazdasága

Új fogalmak: szolgáltatási szféra, „új gazdaság”, információs társadalom és gazdaság, átalakuló térbeli szerveződés, K+F központok és övezetek, Szilícium-völgy, K+F intenzív vállalatok, NAFTA, APEC, az USA államai közötti gazdasági fejlettségi különbségek

Kötelező névanyag: Új-Anglia, Közép-atlanti térség, Közép-Nyugat, Boston, New York, Washington, Nagy-tavak iparvidéke, Austin, Houston, Orlando, Atlanta, Charlotte, Miami, Minneapolis, Chicago, Seattle, Provo, Denver, San José, Portland, Seattle, Szilícium-völgy, Palo Alto, Santa Clara, Dallas, Los Angeles, New Orleans, San Francisco

Latin-Amerika

Új fogalmak: spanyol és portugál gyarmatosítás, a gyarmatosítás következményei, exportösztönző iparpolitika, adósságválság, feltételes hitelek, gazdasági és pénzügyi krízis, társadalmi-politikai problémák, nagyfokú társadalmi és területi egyenlőtlenségek, a latin-amerikai országok közötti gazdasági és szociális eltérések

Kötelező névanyag: Brazília, Mexikó, Peru, Argentína, Bolívia, Chile, Dominikai Köztársaság, Kuba, Nicaragua, Panama, Venezuela, Brazíliaváros, Buenos Aires, Caracas, Havanna, Mexikóváros, Rio de Janeiro, Sao Paulo

Brazília

A 2016. évi nyári olimpiai játékok fontossága

Kötelező névanyag: Brazíliaváros, Rio de Janeiro, Sao Paulo

AZ ÁZSIAI ÉS AZ AFRIKAI KONTINENS

22. Kína – a világ második legnagyobb gazdasága

Új fogalmak: szocialista ország, népesedési folyamatok, gazdasági reformok, Kína, mint a világ leggyorsabban növekvő gazdasága, nyitási politika, az országba érkező nagy értékű külföldi működőtőke-befektetések, „Made in China”, „Made by China”, Kína külföldről irányuló növekvő befektetései, a kínai tulajdonú transznacionális vállalatok fokozó világpiaci szerepe, különleges gazdasági övezetek, kikötővárosok, hatalmas népességű városi agglomerációk

Kötelező névanyag: Peking, Sanghaj, Tiencsin, Vuhan, Kanton (Guangzhou), a Jangce folyó melléke, Hongkong, Makaó.

23. Japán – a világ harmadik legnagyobb gazdasága

Új fogalmak: sajátos japán társadalmi, kulturális adottságok, szűkös természeti nyersanyagok, stratégiai szempontú gazdaságfejlesztés, államilag irányított piacgazdaság, világgazdasági sikeresség, japán gazdasági „csoda”, térbeli koncentráció, technopolisz, atomerőmű-katasztrófa

Kötelező névanyag: Tokió, Kawasaki, Yokohama, Nagoya, Osaka, Kobe, Kyoto

24. India – a világ második legnépesebb állama

Új fogalmak: az átalakuló indiai gazdaság, az exporthúzza gazdaságpolitika, magas szintű feldolgozóipar és szolgáltatási szféra, fokozódó külföldre irányuló működőtőke-kivitel, szoftverparkok, az indiai Szilícium-völgy, távmunka, társadalmi egyenlőtlenségek, területi különbségek, szegénységi színvonal, politikai kérdőjelek, hindu vallás, kasztrendszer

Kötelező névanyag: Bombay (Mumbai), Calcutta, Újdelhi, Madras, Hyderabad, Bangalore

25. Kelet- és Délkelet-Ázsia újonnan iparosodó országai

Új fogalmak: az exportösztönző iparpolitika és ennek tényezői, az újonnan iparosodó fejlődő országok, működőtőke-befektetések, munkaerő-bevonás, az újonnan iparosodó országok első és második hulláma, a világ legjobb üzleti központja, nagy mértékű területi különbségek, társadalmi egyenlőtlenségek

Kötelező névanyag: Hongkong, Tajvan, Szingapúr, Dél-Korea, Malajzia, Thaiföld, Indonézia, Fülöp-szigetek, Bangkok, Jakarta, Manila, Szöul

Közép-Ázsia – a 21. század világpolitikai ütközőzónája

Kötelező névanyag: Törökország (Ankara), Irak (Bagdad), Irán (Teherán), Afganisztán (Kabul), Isztambul

Közel-Kelet – az olaj vonzásában

Új fogalmak: iszlám világ, muzulmán vallás, hatalmas kőolaj-vagyon, OPEC, kőolajár-robbanás

Kötelező névanyag: Marokkó, Algéria, Tunézia, Líbia, Egyiptom, Szaúd-Arábia, Izrael, Libanon, Jordánia, Szíria, Irán, Irak, Kuvait, Katar, Bahrein, Jemen, Arab Emírségek, Omán, Kairó, Rijád, Mekka

Izrael

Új fogalmak: cionista mozgalom, önálló zsidó nemzeti haza, arab-izraeli háború, Palesztin Felszabadítási Szövetség, K+F intenzív feldolgozóipar, magasan fejlett bankrendszer, kibuc, mosav, izraeli-palesztin ellentét, a békefolyamat kudarca, veszélyes jövőkép

Kötelező névanyag: Haifa, Jeruzsálem, Tel Aviv-Jaffa

A világ perifériája: Fekete-Afrika –

Új fogalmak: Fekete-Afrika földrajzi elhelyezkedése, a világ legfejletlenebb területe, szociális válságterület, arany-, gyémánt-, platina-, vasérc-, feketeszén-lelőhelyek, ipari gyémánt, ékszergyémánt, elektronika, gyémánt alapú félvezetők, szociális problémák, ökoturizmus.

Kötelező névanyag: Dél-afrikai Köztársaság, Nigéria, Botswana, Kenya. Csád, Guinea, Libéria, Abuja, Fokváros, Johannesburg, Pretoria

A 21. SZÁZAD GLOBÁLIS PROBLÉMÁI ÉS GLOBÁLIS MEGOLDÁSI

LEHETŐSÉGEI

26. Népesedési és urbanizációs válság

Új fogalmak: a világ népességének növekedése, a világ legnépesebb országai, születéskor várható átlagos élettartam, népesedési prognózisok, városi népesség növekedése, városodás, a világ legnagyobb városi agglomerációi, elvándorlás, nyomortelep

Kötelező névanyag: a világ legnépesebb országai (148. oldal táblázata) és világ legnépesebb városi agglomerációi (151. oldal táblázata)

27. A világméretű szegénység és az emberiség élelmezési helyzete

Új fogalmak: „20 a 80-hoz” társadalom, az egyes országok és egyes társadalmi rétegek közötti növekvő szociális különbségek, világméretű szegénységi küszöb, szegénység és gazdagság, élelmezési válság, az élelmiszer bősége és hiánya, az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Szervezete (FAO), a termelési és az elosztási viszonyok egyenlőtlenségei, mezőgazdasági túltermelés, demográfiai nyomás, az élelmiszerek termelése és kereslete, fizetőképes kereslet, az egy főre jutó napi élelmiszerfogyasztás, kjoule/fő/nap, alacsony-kielégítő-jó élelmezési színvonal, egy főre jutó napi fehérjefogyasztás, genetikailag módosított növények

Kötelező névanyag: Etiópia, Svájc, Fekete-Afrika, Közel-Kelet, Kelet-Ázsia, Latin-Amerika, Dél-Ázsia

28. Energiatermelés – a kőolajra épülő világ

Új fogalmak: energiatermelés, energiafogyasztás, az energiafelhasználás szerkezete, megújuló és nem megújuló energiahordozók, a fosszilis tüzelőanyagok meghatározó szerepe, atomerőmű, a világ legnagyobb kőolaj-termelői, -exportálói és -importálói, a kőolaj világpiaci ára, északi-tengeri brentolaj, barrel (hordó), a brent olaj barrelenkénti ára, kőolaj-utáni korszak, energiakorszak-váltás

Kötelező névanyag: Kína, USA, Oroszország, Szaúd-Arábia, Kanada, India, Japán, Németország, Fukusima

Megújuló energiaforrások – úton a zöldgazdálkodás felé

Új fogalmak: ásványvagyron, nyersanyagkészletek, az ásványkincs-készletek becslése, kitermelésre alkalmas készletek, a készletek élettartama, természeti erőforrások, megújuló energiaforrások, nem megújuló energiaforrások, napenergia, geotermikus energia, száraz biomassa, folyékony és gáznemű biomassa, biogazdálkodás.

Globális felmelegedés és fenntartható fejlődés

Új fogalmak: globális felmelegedés, üvegházhatás, a világ fokozatosan növekvő szén-dioxid-kibocsátása, a Föld évi átlagos középhőmérsékletének növekedése, az átlagos tengervízszint növekedése, a hóval borított területek nagyságának csökkenése, klímaváltozás, Kyotói jegyzőkönyv, koppenhágai klímakonferencia, fenntartható fejlődés, kívánatos fejlődési pálya, a jövő generációkkal szembeni felelősség

Környezet- és természetvédelem, hulladékgazdálkodás

Új fogalmak: természetvédelem, bioszféra, biodiverzitás, természetes állapothoz közeli élőhelyek védelme, különlegesen veszélyeztetett fajok védelme, ökológiai katasztrófaterületek, felelőtlen természettel való gazdálkodás, hulladékhasznosítás, hulladéklerakás, kommunális lerakók, hulladékgazdálkodás, veszélyes hulladékok lerakása

MAGYARORSZÁG A 21. SZÁZADBAN

29. Magyarország a globális világgazdaságban

Új fogalmak: közepes méretű és magas jövedelmű ország, tranzitállam, Schengeni övezet, „fordítókörong Nyugat és Kelet között”, ENSZ-, EU- és NATO-tag, költségvetési hiány, világgazdasági nyitottság, nemzetközi versenyképesség, külföldi működőtőke-import és ennek területi szerveződése, külföldi működőtőke-export és ennek fő irányai, hazánk legnagyobb vállalatai, magyar transznacionális vállalatok

Kötelező névanyag: USA, Európai Unió, Oroszország, Kína, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna, Horvátország, Japán, Csehország, Lengyelország, Szlovákia, Budapest

21. századi külügyi-külgazdasági stratégiánk

Új fogalmak: euroatlanti integráció, térségpolitika, globális nyitás, atlanti erőtér, az EU-politika fő célkitűzései, Visegrádi Együttműködés, Kárpát-medence, kárpát-medencei együttműködés, eurorégió, Duna-eurorégió, globális nyitás, feltörekvő piacok

Kötelező névanyag: atlanti erőtér, Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Oroszország, Kína, Duna-térség, Brazília, Fekete-Afrika, Latin-Amerika

30. Hazánk demográfiai és foglalkoztatottsági helyzete

Új fogalmak: a népességszám csökkenése, a demográfiai ciklus negyedik szakasza, a születések és a halalázások számának alakulása, az első gyermek vállalásának életkora, a népesség korcsoportok szerinti összetételének változása, öregedési index, külföldi állampolgárok, a határokon túl élő magyarság lélekszáma, a külföldön munkát vállaló magyar állampolgárok, foglalkoztatottsági szint, munkanélküliségi ráta

31. Hazánk nemzetgazdasága - vezető gazdasági ágazatunk: a szolgáltatás

Új fogalmak: a GDP ágazatok szerinti megoszlása, gazdasági szolgáltatások, ingatlanügyletek, idegenforgalom, feldolgozóipar, bányászat, építőipar, mezőgazdasági termelés, területileg koncentrált ipari termelés, tranzitország, közlekedési infrastruktúra, személyszállítás, áruszállítás, légi közlekedés, logisztika, logisztikai központ

Kötelező névanyag: hazánk logisztikai központjai (184. oldalon lévő térkép alapján)

Idegenforgalom

Kötelező névanyag: hazánk turisztikai régiói, s hazánk kiemelkedő turisztikai forgalmat lebonyolító városai

Hazánk energiagazdálkodása és ipara

Új fogalmak: energiafüggőség, energiatermelés, megújuló és nem megújuló energiahordozók, feldolgozóipar, területileg koncentrált ipari termelés

Kötelező névanyag: Paks, Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Esztergom, Győr, Kecskemét, Szentgotthárd, Budapest, Székesfehérvár, Pécs, Zalaegerszeg, Nyíregyháza, Komárom, Veresegyháza, Nagykanizsa, Jászberény, Tiszaújváros, Kazincbarcika, Sajóbáony, Tiszavasvári, Gödöllő, Debrecen, Dunaújváros, Tatabánya, Várpalota, Veszprém, Szolnok, Szeged, Komló, Pécs, Ajka, Mosonmagyaróvár, Kolontár, Devecser, továbbá hazánk megyéi, megyeszékhelyei, megyei jogú városai

Magyarország mezőgazdasága

Új fogalmak: intenzív belterjes mezőgazdaság, fenntartható mezőgazdaság, genetikailag módosított növények tilalma, kiváló természetföldrajzi adottságok, szántóterület, szántóföldi növények, növénytermesztés túlsúlya, gabonafélék, termelési intenzitás, állatállomány, élelmiszer-termelés és – feldolgozás, élelmiszeripar, az élelmiszer-ellátás biztonsága, élelmiszeripari ágazatok

32. Hazánk nemzetgazdaságának területi szerveződése

Új fogalmak: területi egyenlőtlenség, területi koncentráció, nyugat-kelet területi megosztottság, régió, regionális politika, válságterületek, rendszerváltozás, privatizáció, az EU regionális fejlesztési forrásai, NUTS-rendszer, üzleti központ, regionális és megyei fejlettségi színvonal

Kötelező névanyag: Budapest, Észak-Magyarország Régió, Nyugat-Dunántúl Régió, Dél-Dunántúl Régió, Észak-Alföld Régió, Dél-Alföld Régió, Közép-Dunántúl Régió, Közép-Magyarország Régió, hazánk megyéi, megyeszékhelyei, megyei jogú városai